

BÀI 22
XÃ HỘI VIỆT NAM
TRONG CUỘC KHAI THÁC LẦN THỨ NHẤT CỦA THỰC DÂN PHÁP

1. Những chuyển biến về kinh tế

- Năm 1897, Pháp cử Pôn Đu-me sang làm toàn quyền Đông Dương và tiến hành cuộc khai thác thuộc địa lần thứ nhất ở nước ta.

- *Mục đích*: khai thác, vơ vét nguồn tài nguyên ở Đông Dương một cách tối đa.

- *Các chính sách*:

+ Nông nghiệp: đẩy mạnh việc cướp đoạt ruộng đất.

+ Công nghiệp: tập trung vào việc khai thác mỏ (than đá, thiếc, kẽm, ...) ngoài ra còn tập trung vào một số ngành nhằm phục vụ cho nhu cầu của thực dân như điện, nước, bưu điện, ...

+ Giao thông vận tải: xây dựng một số tuyến đường sắt, cầu cống, bến bãi phục vụ cho việc khai thác, bóc lột của chúng.

2. Những chuyển biến về xã hội

Ngoài những tầng lớp xã hội cũ, trong xã hội đã xuất hiện thêm nhiều tầng lớp, giai cấp mới.

- Giai cấp cũ trong xã hội:

+ Giai cấp địa chủ phong kiến: đầu hàng và làm tay sai cho Pháp. Một bộ phận địa chủ vừa và nhỏ có tinh thần chống Pháp.

+ Giai cấp nông dân: Số lượng đông đảo nhất, bị mất ruộng đất, chịu nhiều loại tô, thuế, là lực lượng to lớn trong phong trào chống Pháp.

- Lực lượng xã hội mới:

+ tư sản: là các nhà thầu khoán, trung gian mua bán, bị chính quyền thực dân kìm hãm, tư bản Pháp chèn ép.

+ tiểu tư sản thành thị: bao gồm tiểu thương, tiểu chủ sản xuất và buôn bán thủ công.

+ Công nhân: xuất thân từ nông dân, làm việc hầm mỏ, đồn điền, nhà máy, xí nghiệp, lương thấp nên đời sống khổ cực, có tinh thần đấu tranh mạnh mẽ.

=> Những chuyển biến về xã hội đã tạo điều kiện bên trong cho sự phát triển của cuộc vận động giải phóng dân tộc theo xu hướng mới ở đầu thế kỉ XX.